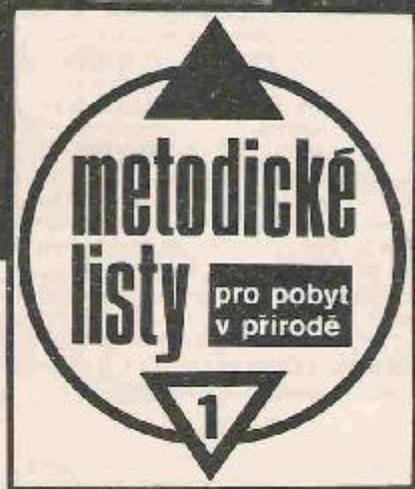

Foto Jaroslav Kvíd

EXPEDICE COTOPAXI A JEJÍ ZKUŠENOSTI • LYŽAŘSKÉ
WEEKENDY • T — TIP • METODICKÁ RADA JE KDYŽ... •
ROZPOČÍTADLO PRO PĚT TABORNIKŮ • A — ZET • SAKURA
PUTUJF ZEMÍ VYCHÁZEJICHO SLUNCE

čas dětem a mládeži

Aktuální otázka práce s dětmi a mládeží se stále častěji stává předmětem hovoru našich nejvyšších fidečních a správních orgánů.

Na návrh ÚV SSM, ÚV NF ČSSR a v dohodě s republikovými ministerstvy práce a sociálních věcí, federálním ministerstvem financí a Ústřední radou Československého Revolučního odborového hnutí zaujalo federální ministerstvo práce a sociálních věcí kladné stanovisko k uvolňování pracovníků z práce pro vykonávání dobrovolných funkcí ve výchovných, výcvikových a zotavovacích táborech dětí a mládeže.

Stanovisko je v souladu se snahou o vytvoření nezbytných podmínek pro úspěšný průběh a zkvalitnění připravovaných akcí pro děti a mládež.

1. Výkon dobrovolných výchovných funkcí (např. vedoucího, vychovatele, instruktora, pomocníka vedoucího apod.) ve výchovných, výcvikových a zotavovacích táborech dětí a mládeže pořádaných společenskou nebo jinou organizací, jakož i činnost středně zdravotnických pracovníků (a výjimečně též lékařů) v táborech pro oslabené děti organizovaných Československým červeným křížem, může organizace považovat za úkon v obecném zájmu ve smyslu § 124 Zákoníku práce a § 21 odst. 3 prováděcího vládního nařízení č. 66/1965 Sb.

2. Organizace tedy může:

a) uvolnit k výkonu funkce nebo činnosti uvedené v bodě 1, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody, své pracovníky, kteří se soustavně a bezplatně ve svém volném čase věnují výchově dětí a mládeže, na nezbytně nutnou dobu nepřesahující tři týdny v kalendářním roce. Písemnou žádost o uvolnění pracovníka předloží organizaci pořadatel tábora; jde-li o společenskou organizaci, potvrzuje žádost její volený orgán vyššího stupně;

b) poskytnout uvolněným pracovníkům náhradu mzdy ve výši průměrného výdělku (§ 275 Zákoníku práce, § 31 a 33 vládního nařízení č. 66/1965 Sb. ve znění vládního nařízení č. 60/1970 Sb.); tato náhrada nepřichází v úvahu u učitelů a vychovatelů v resortu ministerstva školství, s výjimkou odborných pracovníků domů pionýrů a stanic mladých techniků, přírodovědců a turistů;

c) nepožadovat úhradu vyplacené náhrady mzdy od pořadatele tábora.

3. Je třeba, aby pořadatel tábora zabezpečil, že pracovníci nebudou za svou práci v táborech, pro kterou jim bylo poskytnuto pracovní volno s náhradou mzdy, jinak odměňováni. Vzniknou-li rozpočtové organizace, která je pořadatelem tábora, úspory tím, že uvolňující organizace nepožaduje úhradu vyplacené náhrady mzdy (bod 2., písm. c), budou vázány ve smyslu § 11 směrnic federálního ministerstva financí čj. V 2/23000/71, o hospodaření s rozpočtovými prostředky (Finanční zpravodaj, částka 2/1972).

4. Při uvolňování pracovníků pro výkon výchovné funkce v táborech dětí a mládeže pořádaných základní organizací ROH uvolňující organizace (popřípadě jejím zařízením) anebo vyšším odborovým orgánem a při úhradě náhrady mzdy vyplacené takto uvolněným pracovníkům se postupuje podle vyhlášky ÚRO č. 134/1968 Sb., o uvolňování pracovníků ze zaměstnání k výkonu funkce v Revolučním odborovém hnutí.

Tady končí oficiální sdělení federálního ministerstva práce a sociálních věcí a teď už je na vás, jak dalece použijete zákonných výhod, které vám vyhrajuje.

Cotopaxi z planiny Limpipungo

Od návratu Expedice Cotopaxi z Jižní Ameriky sice už uplynulo mnoho měsíců a o činnosti a výsledcích této velmi úspěšné výpravy se psalo podrobně v denním tisku, přesto ještě ne zdaleka všechno bylo řečeno. Požádali jsme tedy nejmladšího člena výpravy Bedřicha Mlčocha o rozhovor, ve kterém by nám něco prozradil o vybavení expedice.

Mohl bys v krátkosti zopakovat, čím se vaše expedice v Ecuadoru zabývala a jaké byly výsledky této činnosti?

Už v počátcích příprav byla našim hlavním cílem nejvyšší činná sopka světa Cotopaxi, vysoká 5897 metrů, sestup do jejího kráteru a geologický výzkum okolí. Svého největšího úspěchu dosáhla naše expedice právě sestupem na dno kráteru, prvním v historii, který měl značný ohlas v jihoamerickém tisku. Průzkum okolí Cotopaxi se poněkud protáhl a výsledkem bylo sestavení dvou originálních map — geologické a geomorfologické — v oblasti, která nebyla dosud známapována. Mapu si vyžádalo ecuadorské Ministerstvo de production, které projektuje budoucí národní park Cotopaxi. Dva členové výpravy podnikli zajímavou cestu k Indiánům do odlehlých oblastí amazonských pralesů a dva týdny zde filmovali a prováděli etnografický výzkum. Dalším úspěchem byl výstup na jednu z neaktivnějších sopek světa, pekelný vulkán Sangay, který je dostupný jen po čtyřdenním pěším pochodu špatně schůdným a neobydleným terénem. Dále jsme vystoupili na Cimbrazu, propagovali Československo na přednáškách, navázali vědecké kontakty, zkrátka bylo toho hodně, na tři měsíce víc než dost.

Jaké bylo složení expedice a jak staří tam byli lidé?

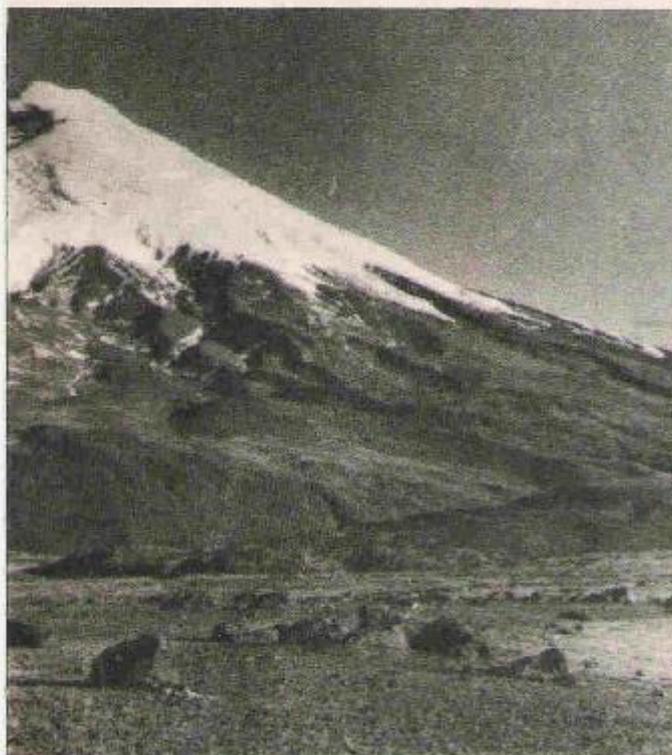
Složení skupiny vyplývalo z cílů a potřeb expedice. Z jedenácti členů je šest geologů a vulkanologů, dále byl v naší partě kameraman, fotograf, novinář, psycholog a etnograf. K devíti mužům a dvěma dívkám je nutno ještě připočítat dva účastníky expedice z Polska — vědecké pracovníky z krakovské university, kteří se podíleli na výzkumu Cotopaxi. Téměř všichni účastníci mají horolezecký výcvik a jsou i zkušenými jeskyněři. Věkový průměr stále pod třicet, čili vzhledem k jejímu zaměření expedice dosti mladá.

Jak jste se na expedici připravovali?

Od původního záměru k realizaci uplynuly dva roky. Většinu času jsme strávili korespondencí s podniky a během ní po různých úřadech. Jako součást fyzické přípravy jsme podnikli výzkum několika propastí v Polsku a na Slovensku (Velká Bika a Zvonice).

Jaký byl rozpočet výpravy?

Asi 380 tisíc. Největší díl — téměř čtvrt miliónu korun — spolkla ovšem letecká doprava účastníků do Ecuadoru a zpět. Potřebné devizy jsme částečně nakoupili od Státní banky na devizový příslib a část získali od Rapidu jako dotaci za různé propagační akce.

EXPEDICE COTOPAXI A JEJÍ ZKUŠENOSTI

Taková náročná expedice vyžaduje množství speciální výstroje, výzbroje a jiného materiálu...

Tyto věci jsem měl na starosti zrovna já a tak mohu podat celkem podrobné informace. Protože činnost expedice byla značně rozmanitá a pohybovali jsme se v různých klimatických podmínkách, měli jsme sebou věci opravdu hodně.

Stany: používali jsme horolezecké stany s zakávkovým otvorem a dva stany kempingové z Technolenu v Lomnici nad Popelkou. Oba typy nám vyhovovaly, ovšem je nutno uvážit, že jsme je používali převážně jen v základním táboře.

Spací pytle: různých druhů spacích pytlů jsme vezli hodně, více než byl počet lidí. Nejvíce se nám osvědčily pětové spacáky typu Horal, výrobek Kožedělného podniku v Praze. Váží kolem 2,5 kg, ale jsou výborné kvality, těžko se promáčí a byli jsme s nimi plně spokojeni. Můžeme je každému doporučit.

Batohy: používali jsme samozřejmě krosny, které jsou pro podobný podnik nejvhodnější a které vydrží všechno. Vlastně ne tak doslova — jedna krosna se přece jen zničila, ale tu rozslapala splašená mla našeho průvodce při cestě na Sangay.

Boty: při geologických pochůzkách po Cotopaxi jsme běžně nosili obyčejné pohorky. Pro vrcholové výstupy a jakékoliv brouzdání ve sněhu jsme měli speciální teplé boty z Botany ve Skutči. Říkají se tomu triplexy a jsou to boty složené ze tří vrstev. Nejdříve se obuje filcová vložka a pak dvoje kožené boty — měkká a tvrdá. Nikoho určitě nohy nezabýly.

Vaňičky: musejí nám vystačit běžné benzinové vaňičky typu Juwel. S propanbutanem byly potíže v dopravě — bombičky se nesmějí převážet v letadle. V základním táboře jsme dokonce zbudovali hliněnou pecičku, takže jsme si mohli péct třeba i buchty.

Nádoby: pro takovou velkou výpravu je potřeba také dost hrnců, misek, talířů a ešusů. Byli jsme vybaveni slušně: hliníkové nádoby dodal nezářně národní podnik Omnia v Telnici a nádobím z umělých hmot nás vybavil liberecký Plastimat. Spokojena nebyla jen služba, když měla tu velkou hromadu špinavého nádobí umývat.

Potravin: vzhledem k tomu, že jsme mnoho deviz neměli, vezli jsme si většinu potravin sebou. Valnou část, zvláště masové konzervy, dodali Poláci. My jsme přispěli jen mléčnými výrobky v pohotovém balení z Průmyslu mléčné výroby, dobrými sušenkami z Průmyslu trvanlivého pečiva v Praze a ještě nějakými drobnostmi z Vitavy Byšice. Z místních potravin obohatily nejčastěji náš jídelníček banány. V Ecuadoru jsou hrozně levné a z ceny se dá ještě leccos usmlouvat.

Horolezecký materiál: měli jsme sebou naše, polská a německá lana různých délek, cepíny, mačky, karabiny a tak dále, čili běžnou horolezeckou výzbroj. Ze speciálních věcí jsme použili jen stoupačí třmeny na horolezecká lana a síce při výstupu z kráteru.

Viděl jsem, že jste všechnu výstroj a výzbroj dopravovali do Ecuadoru v podivných sudech z tvrdého papíru. Nerozpadly se vám někde?

Naopak, znamenitě se osvědčily. Měli jsme sebou 55 kusů papírových sudů a krabic. Sudy vydržely víc než krabice, díky tomu, že nemají ostré hrany. Dobře se navazovaly i na krosny, a že někdy nešly napěchovat plně do krajů, nijak nevaňilo. Sudy mají průměr 36 cm, vysoké jsou 80 cm, obvodová hrana je samozřejmě zesílená kovovou obrubou. Vyrábějí je Brněnské papírny, které jimi vybavovaly už jiné expedice, třeba do Himaláji, a všechny byly se sudy spokojeny.

Co jste ve vybavení postrádali, co jste nejčastěji používali a co naopak jste sebou vlekli zbytečně?

Scházelo nám především více ponožek a rukavic. Ponožky se rychle trhaly a na látání nebyl čas. Rukavice jsme zase všelijak postráceli. Nejvíce jsme využili silonových kompletů, kterými nás vybavilo družstvo ZET Sport v Brně. Na Cotopaxi jsme měli totiž špatné počasí a často nám přišlo. Ke své brůze jsme zjistili, že jinak výborné silonové komplety jsme si nechali ušít bez kapucí. Zda bylo zbytečnosti vést až do Ecuadoru lyže a nakonec je nepoužít, o tom se dá diskutovat. Sněhu na Cotopaxi bylo dost, jenomže jen ve vyšších polohách.

A jak jste se orientovali na úbočích Cotopaxi v nepřehledném terénu? Podle slunce, lišejníků anebo buzoly?

Budě se divit, ale podle koňských stezek. Alespoň zpočátku. V okolí Cotopaxi pobíhá spousta zdivočelých koní, o které se nikdo nestará. Chodili jsme tedy po jejich stezkách a stopách, protože Gustav neustále propagoval, že „kudy projde kůň, projde i my“ a „kůň je chytřejší, má přece jen větší hlavu“. A tak když jsme jednou při návratu z geologické pochůzky už za tmy zabloudili, pustili jsme se bezstarostně dolů po koňské stezce. Nebýt čiré náhody, skončili bychom asi špatně — stezka náhle končila propastí. Dole ležel ten kůň, zbývala z něho jen kostra. A tak pro přítště jsme spolehnali spíše na buzolu a mapu.

Ptal se ZDENĚK THOMA a odpovídal BEDŘICH MLČOCH

LYŽAŘSKÉ WEEKENDY

..... Mocnými pohyby a čistým vzduchem hruď se šíří, krev proudí, výměna látek je živá, chuť k jídlu se zvyšuje, všechny svaly, zvláště nohou, rukou, hruďní a břišní mohutní. Oči mladých lyžců a lyžek jiskří, bývají pozorující svah a rychle, někdy v okamžiku, určí směr a rychlost jízdy, učí odvaze i rozvaze. Přesvědčil jsem se, pravil pan učitel Jodas, že plaché, nesmělé dítě lyžením se stává rázným, nabývá sebedůvěry, jistoty, že zádumčivé dítě trvale ožije, rozradostní mocí zdravého pohybu a zimní krásy, jež zůstává uzavřeným světem, nesrozumitelnou knihou tomu, kdo v zimě doma se uzavírá a pečuje o teplo kamen, zapomíná, že v sobě ve zdravé krvi a plicích má výheň stálou, vydatnou a spolehlivou, že třeba jen se pohnouti ve zdravém vzduchu....“

Fakto nějak psal počátkem století legendární Aleš — lyžec svoje Obrazy horské zimní krásy a vyjadřoval tak pocity i smýšlení svoje i několika dalších nadšenců, kteří se odvážili odhrnout roušku bílému horskému tajemství, ukryvajícímu ticho, bílo a opojení z klouzajících prkének. Asi by se dnes podivili nad tím, co jejich pionýrský počinek má za následky. Lyžařský bůh severských bájí Ull úplně omámil tisíce a tisíce lidíček, kteří na konci zimních týdnů na kilometry ucpávají svými auty a autobusy přísnové cesty k horám, aby posléze lyžemi rozbrázdili bílé svahy. Jednomu puntíčkáři to nedalo a spočítal, že v Československu lyžuje na tři a půl miliónu lidí, kteří využívají na 300 vleků a lanovek. Továrny pro ně vyrábí asi 300 000 párů lyží ročně. Těchto několik, dnes již možná zastaralých čísel ukazuje, že se jedná o masovou sportovní činnost, velkého rozsahu, jejímž zajištění, zejména zlepšení podmínek provádění by se měla věnovat mnohem větší pozornost. Naskýtá se zde tedy i široké pole působnosti pro zájmovou činnost SSM.

Určitým počinem by mělo být experimentální uspořádání lyžařských zájezdů na sobotu a neděli — lyžařských weekendů. Jenom poměrně zanedbatelné procento mladých lidí má podmínky a zkušenosti pro pořádání zimních lyžařských akcí. Někteří jezdí na podnikové chaty ROH, někteří s cestovní kanceláří, část soukromě. Ve většině případů se jedná o různorodé kolektivy, kde obsahová část zájezdu ani společenské záležitosti nedosahují solidní úroveň. Od lyžařských weekendů, pořádaných radami pro pobyt v přírodě SSM, očekáváme, že přispějí v rámci možnosti ke zlepšení situace v uspokojení mladých lidí v oblasti jejich zájmové činnosti věnované zimním sportům. Že umožní ubytování na horách o sobotách a nedělích a popřípadě další služby především členům SSM, ale i dalším zájemcům. Že budou dobrou a přiměřenou formou propagovány, aby přispěly k popularizační činnosti SSM. A to nejdůležitější: že poskytnou účastníkům uspokojení z obsahové hodnoty odborně zajišťovaného programu. Ten musí být připraven a realizován tak, aby dal lidem dobré požitky, zdokonalil je v jízdě na lyžích, dal jim podněty k zábavě i zamýšlení nad některými problémy při večerních kolektivních besedách a byl by dostatečně podnětný pro odezvu organismu směrem k upevnění zdraví. Části programové musí být věnována velká pozornost, aby nedošlo k tomu, že organizace zajistí pouze ubytování, dopravu a stravování jako jiné instituce, zejména cestovní kanceláře.

Podají-li se letos uspořádat ve všech krajích, popřípadě některých okresech (nevyklučujeme ani základní organizace), alespoň po jedné akci uvedeného charakteru za sezónu, bude to dobrý začátek. A protože víme, že každý začátek je těžký, sepsali jsme pár řádek rad i pokynů, které vám snad alespoň trochu pomohou.

ORGANIZAČNÍ ČÁST

Pořadatel akce: KV (plná odpovědnost) — event. OV SSM a ZO SSM.

Metodická pomoc: IS pro pobyt v přírodě při ČUV SSM, Praha 1, Gorkého nám. 24, který může pomoci zajistit odborné vedení zimních weekendů.

Doba konání: pátek, sobota, neděle — jednou (podle možností vícekrát) v období dobrých sněhových podmínek ve vybrané oblasti.

Místo konání: Blízká horská oblast.

Ubytování: V chatkách SSM, či pronajatých nebo zapůjčených objektech jiných organizací (podnik, chatky ROH, zařízení ČSTV, ubytovny lesní správy aj.). Snahou by mělo být získat chatu, ve které by byla skupina ubytována samostatně, s prostorem vhodným pro společnou zábavu. Jeden ze základních požadavků — ubytování za nízké ceny.

Stravování: Je-li v místě ubytování nebo v jeho bezprostřední blízkosti možnost společného stravování je vhodné, aby je pořadatel zajistil opět se snahou o nízké ceny. Jinak je možné volit možnost individuálního stravování z vlastních zásob, popřípadě zajistit možnost jednoduché úpravy jídel (vaříče, kamna) a zajistit alespoň společný čaj apod.

Doprava: Je-li většina účastníků ze stejného místa bydliště, je vhodné zajistit společnou dopravu autobusy. Jinak v pokynech dát jasnou informaci o jiném možném způsobu dopravy.

Účastníci: Akce je určena pro mládež ve věku od 16 do 18 let nebo 19—26 let. Zásadně by se neměly tyto dvě věkové skupiny směřovat. Nejvhodnějším počtem skupiny je 20—30 účastníků. Pod 20 nabývá akce na nerentabilitu, přes 30 účastníků těžko vytváří celek schopný bavit se společně.

Přihlášky: Pisemně nejpozději do 14 dnů před akcí. Vyplývá z toho i požadavek dostatečně včasné propagace. Současně s přihláškou je nutné vybírat finanční

zálohu. Je nutné dát předem jasně vědět, jaká opatření budou učiněna v případě většího množství přihlášek. Nejvhodnější by byla možnost dalších termínů.

Propagace: O akci je nutno včas a dostatečně uvědomit nejširší veřejnost prostřednictvím veřejných sdělovacích prostředků, vnitřní informace v organizace aj.

Finanční zabezpečení: Náklady akce hradí účastníci sami. Organizace přispívá 50 % na dopravu a hradí náklady spojené s účastí instruktorů.

Kádrové zabezpečení: Pořadatel zajišťuje příslušný počet instruktorů (1 na 10—15 účastníků), u kterých je záruka, že splní požadavky vyplývající z poslání akce. Jeden z instruktorů akci vede i organizačně, jeden má na starost i program po výcviku. (Instruktor může zajistit IS.)

Informační dopisy: Po uzavření sestavy účastníků je nutné ihned jim zaslat informace o dopravě, místě konání, hodinách zahájení a ukončení, stravování, ubytování, vybavení a programu.

Společné vybavení: Pro zajištění programu je třeba zajistit mimo jiné tento materiál: lékárnička, opravářské a náhradní věci na lyžařskou výzbroj, náhradní lyže a hole, hudební nástroj, krepové papíry (na soutěže, hry a závody), stopky, papíry, fixy aj.

Režim dne: Pro dobrý průběh programu je nezbytné zachovávat určitý řád a časový režim. Dohodneme se na tom hned v úvodu s účastníky. Půjde o vyhrazení místnosti pro kufárnu (ne společenskou místnost), omezení konzumace alkoholických nápojů, provozní záležitosti weekendů. Stanovíme si i časový režim, který budeme dodržovat. Doporučujeme:

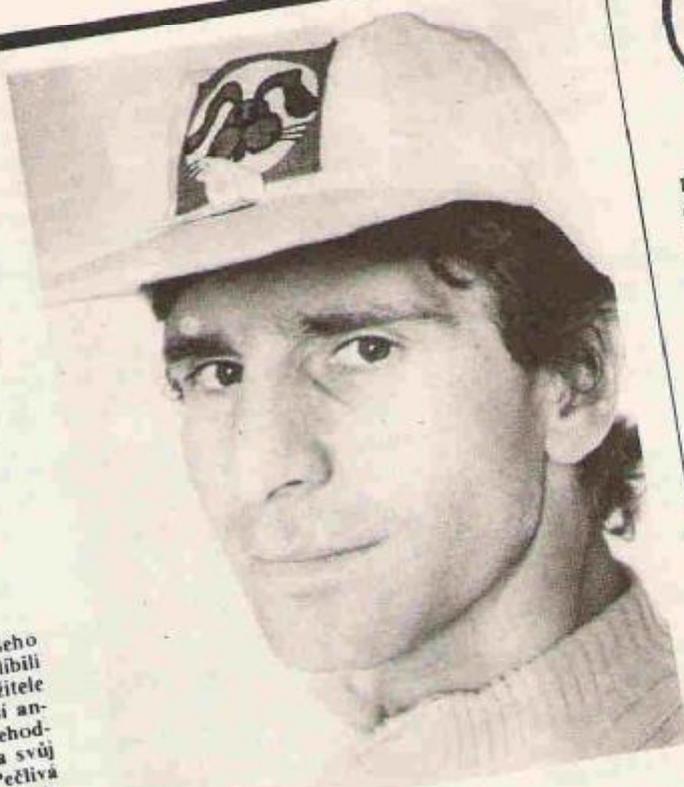
probuzení	7,30	
snídaně	do 8,30	
dopoledne	9,00—12,00	
oběd	12,30	
odpoledne	14,00—16,30	
večeře	18,30	
večerní program	20,00	22,00
klid na chatě	od 23,00	

Víc už vám asi nepomůžeme, ale snad to ani nebude zapotřebí. Nepochybujeme totiž, že jste šikovní lidé, kteří si dovedou poradit v leccjaké situaci a že vám tedy ani lyžařský weekend nebude dělat potíže. Tak tedy hodně zdaru a zlomte vaz!

PAVEL TAJOVSKÝ

LIBY ejsou SHYBY

V minulém čísle našeho časopisu jsme vám slíbili představit prvního držitele slušivé čepičky z naší ankety o hodných i nehodných instruktorech a svůj slib tedy plníme. Pečlivá volba neklamně ukázala na MILANA MRUGALU a zcela nesmlouvavě mu přifkla titul „nejkrásnější instruktor“. Nechme teď stranou přemítání o mirách a váhách, které bezesporu musel splňovat, nejsme však jenom čistí estéti a při hodnocení jsme brali v potaz i jiné krásy než ty tělesné. A že bylo co brát v úvahu, o tom se z těchto krátkých glos přesvědčil každý sám.

... Už celých devět let se věnuje skoro bezvýhradně tomu, čemu on sám říká nejkrásnější koníček — vedení mladých lidí a vytváření těch nejlepších podmínek na každé akci. A nebrát v úvahu, o tom se z těchto krátkých glos přesvědčil každý sám.

... Vůbec nejradyji vzpomíná na loňský Gymnasion. Tam prý se sešla fantastická parta a bylo to všechno ohromné. Je ovšem třeba připomenout, že Milan Mrugala má na tom, že to bylo tak fajn, lvi podíl.

... Na nějakou výrazně nepovedenou akci si nevzpomíná, snad prý měl vždycky štěstí na dobré účastníky. Pak se ale poděklal a tak vyšlo najevo, že nikdy nic nespadlo s nebe. A když bylo nejhůř, tak prý mu vždycky pomohla kytara a písničky.

... Když jsme se ho ptali, jak to vlastně všechno dělá, že to dělá tak dobře, pravil, že to je to hrozně jednoduché. Chce to prý jenom znát dobře svou práci, žít pro svěšený kolektiv a dát se těm lidem celý. Jinde by to asi vypadalo jako laciná fráze, ale jemu to opravdu věříme.

První „čepičkář“ naší ankety už byl tedy představen. Přejeme mu mnoho dalších úspěchů a hodně, hodně nových, dobrých nápadů. A sobě přejeme, aby nám někdy napsal něco o tom, co dělá; bude to jistě zajímavé i všechny naše čtenáře.

Pro dnešní knihovničku jsme vybrali dvě publikace, které by vás mohly zajímat. Pokud se pro jednu nebo druhou rozhodnete, neodkládejte na dlouhé lokte návštěvu knihkupectví, mohlo by se vám stát, že už by se na vás nedostalo.
PŘEDPOVIDÁME POČASI. Knižku K. Pejmla s tímto lákavým titulem vydalo Státní zemědělské nakladatelství již asi před rokem, ale zájemci by ji mohli ještě při troše štěstí sehnat. Po stručné historii meteorologie se autor zabývá vědeckým rozbořením pranostik, které mají vztah k počasí, další část knihy se zabývá základy meteorologie. Čtvrtá část je návodem k vlastním místním předpovědím počasí podle pozorování oblaků a měření tlaku vzduchu anemometrem. V závěru se autor zmiňuje o metodách moderní meteorologie. Knižku, která stojí 15 Kčs, opravdu doporučujeme.

Knižka L. Kvietkové ZALESÁCKÉ DNI je určena mladým čtenářům a bude tedy zajímavá i pro ty, kteří pracují v PO. Formou chlapeckého deníku ukazuje různé praktické použití rostlin naší přírody. Nevýhodou je, že je psána slovensky a český čtenář mnohdy bude asi zápolit s názvy. Knižka stojí 18 Kčs.

Možná, že pro mnohé to nebude nic nového, ale dost možná, že přece jenom budou taci, kteří si rádi přečtou doporučení nějaké té novinky v tábornické výstroji či výbroji. A pro ty tedy chceme — pokud přijdeme na něco zajímavého — psát o osobních zkušenostech i názorech na ten který výrobek. A protože je čas zimních radovánek a protože lyže mezi ně bezesporu patří, začneme právě jimi.

Chystáte-li si letos doplnit svou lyžařskou výbroj o nové lyže sjezdového typu pro nezávodní lyžování, sháníte jistě informace o lyžích dostupných v našem prostředí.

Abychom vaši situaci usnadnili obstarali jsme pro vás přehled typů lyží čs. výroby, které dává do předeje n. p. Sport pro první čtvrtletí 1973.

Podle použitého materiálu konstrukce lyží se setkáváme v našich obchodech s lyžemi dřevěnými, laminátovými a polokovovými.
LYŽE DŘEVĚNÉ

Kompaktní z jednoho kusu a se v současné době vyrábí i jako dětské lyže. Jejich výhodou je nízká cena. Nevýhodou je velmi rychlá ztráta jízdní funkčních vlastností, snadnost poškození zlomením.

Pro dospělě se vyrábí lepevné lyže, kde záleží jejich na způsobu skladby dřevěných hranolků a plátů tím lepidle a způsobu jejich pevnosti a odolnosti vůči loškození, menší rychlosti trvanlivosti (brzká únava ve srovnání s lyžemi laminátovými).
„Výhodou“ je jejich nízká cena.

V prodeji je tento typ lyží pen těmito značkami: CHAMPION 250 — se skluznicí dřevěnou, obyčejnou; CHAMPION 350 — se skluznicí kofixovou, s hrany; Plastic COMBI — se skluznicí kofixovou, zářivou.

LYŽE LAMINÁTOVÉ
se u nás vyrábějí v různých konstrukcích lyže klacových jízdní a funkové — zvýšená pružnost, utlumové vlastnosti nerovným terénem, vlastnosti při jízdě terénem, — odolnější, — vyšší trvanlivost.

chování vlastnosti lyže daných konstrukcí.

Skladby jednotlivých vrstev dřeva — laminát se liší u jednotlivých značek lyží. Uvedeme proto pouze konstrukce u prodáváných našich typů lyží.

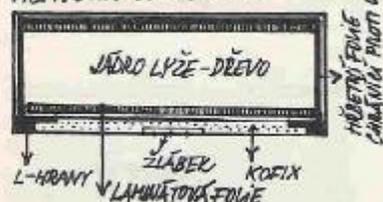
Laminátové lyže vrstvené konstrukce mají jádro lyže slepené z dřevěných hranolků nebo plátů. Na ně jsou po hřbetní i skluznicové straně nalepeny jedna nebo dvě laminátové fólie, polyetylenová (kofixová) skluznice a hřbetní folie z umělé hmoty, která překrývá částečně vrchní celulózové nebo hliníkové hrany, popřípadě tvoří samostatně ochrannou vrstvu proti oděru a poškození spodními hranami. Těto konstrukce je použito u našich lyží těchto značek:

ARTIS COMBI-Fiberglass — cena 1 000 Kčs, skluznice kofix, L hrany vcelku;

ARTIS SLALOM-Fiberglass — cena 1 050 Kčs, skluznice kofix, L hrany vcelku;

ARTIS OBŘÍ SLALOM-Fiberglass — cena 1 000 Kčs, skluznice kofix, L hrany vcelku.

PRŮŘEZ LAMINÁTOVÝ LYŽE — Vrstvená konstrukce

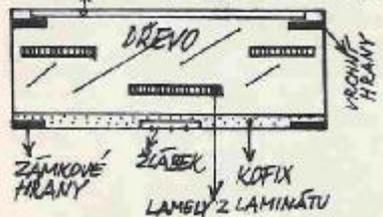
Poněkud odlišnou konstrukci pokud jde o laminátové vrstvy a vrchní úpravu lyží mají lyže typ **Champion**, které dále uvádíme. Laminát u těchto lyží je zapracován ve formě lamel, které probíhají po délce lyže. Počet lamel uvádíme u jednotlivých typů zvlášť.

CHAMPION 350-Fiberglass — cena 445 Kčs, kofixovaná skluznice, zámečkové hrany, 3 lamely z laminátu;

CHAMPION 850-Fiberglass — cena 660 Kčs, kofixová skluznice, L hrany vcelku, 3 lamely z laminátu;

CHAMPION 1150-Fiberglass — cena 800 Kčs, kofixová skluznice, L hrany dělené, 4 lamely z laminátu.

KOFIX FOLIE CHRÁNÍCÍ PŘIOTI ODĚRU

KOVOVÉ LYŽE

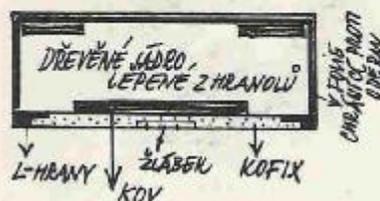
se vyrábějí v současné době v zahraničí především jako lyže sjezdové

vého typu — závodní lyže. Použitý kov — nejčastěji hliníkové, duralové nebo ocelové plechy — zajišťuje tvarovou stálost lyže a její vysokou pružnost. Kovové lyže však mají tendenci ke kmitání (vibraci) při jízdě na nerovném terénu. Tento nedostatek se odstraňuje při konstrukci, použitím kombinace kov-laminát-dřevo. Ve srovnání s laminátovými lyžemi mají kovové lyže menší odolnost v torsí. Jsou určeny především na upravený terén bez boulí, do hlubokého a mokrého sněhu.

V současné době se vyrábí u nás typ kombinovaných lyží kov-dřevo, pod názvem

ARTIS APOLLO — cena 830 Kčs, kofixová skluznice, L hrany vcelku, 3 kovové vložky procházející po celé délce lyže.

Typy lyží naší výroby, které uvádíme, jsou určeny především pro širokou veřejnost. Nejsou to lyže určené pro závodníky. Při výběru musíte samozřejmě brát v úvahu i délku lyží (uvedené typy se vyrábějí v délkách 180—215 cm), která závisí na váze a výšce lyžaře, na technické vyspělosti a účelu, ke kterému lyže kupujeme (pouze pro týdenní pobyt jednou v roce stačí lyže lacinější). Předpokládáme-li však, že lyžování bude jedním z vašich velkých „koničků“, doporučujeme vám lyže kvalitnější a dražší. Kvalitní lyže jsou totiž předpokladem kvalitnější jízdy.

HANA VOČKOVÁ

metodická rada je když...

... když se sejde dvanáct mužů, jedna dívka a všichni dohromady si lámou hlavy, jak to udělat, aby naplánované akce dopadly na eminenc, aby sezóna netrpěla chudokrevností nápadů, aby se vymyslelo něco nového, zkrátka aby všechno klapalo jako na drátku. Všechno, to se ví, nevyjde tak, jak by zasluhovalo, ledačos snad dokonce nevyjde vůbec, ale důležité je, že se tady neskládají ruce do klína. No a protože si myslíme, že by nebylo dobré, aby tito mladí lidé zůstávali pro vás jenom jmény, všechny jsme je vyfotografovali a navíc jim položili snad i za vás dvě otázky:

a) Co vás čeká?

b) A co vás nemine?

Takže teď už dáváme slovo Metodické radě pro pobyt v přírodě — oddělení zájmové činnosti ČUV SSM.

ALLAN GINTEL — předseda

1. To bych taky rád věděl.
2. Pravděpodobně celá série drobných „průšvihů“, o které není nikdy nouze. Mají ostatně také něco do sebe. Jsou, souvisí s tím, co dělám a rozhodně neminou. Způsobují okamžité zaručené rozčilení a pak nakonec, je-li průšvih zažehnán, i uspokojení nad tím, jak nám to všechno hladce jde.

**MUDr. MILOŠ STÁREK
— místopředseda**

1. Ve funkci místopředsedy jistě řada koordinačních jednání s CKM a ČTO, kde bychom si chtěli sjednotit stanoviska a pohled na naši činnost, jakož i vymezit rozsah a cíl naší spolupráce v oblasti aktivního pobytu v přírodě. Hlavně ale připravit **DALĚKOU CESTU** do Mongolska v roce 1973 pro naše instruktory.

2. **BYT FIT!** Jinak mě čeká rychlé zotavování se z prvního a popřípadě i dalšího infarktu. Ale nemusím být u všeho!

**BOHUSLAV STRÁNSKÝ
— náčelník Instruktorského sboru**

1. Instruktorský sbor a také samozřejmě mně, čeká vyřešení jedné z nejproblematictějších otázek dosavadního vývoje pobytu v přírodě v SSM. Totiž plné uplatnění instruktorů v krajích a okresech, v těch nejzákladnějších článcích organizace. Složitost tohoto problému spočívá v tom, že musíme hledat a najít společný názor na tento problém. S pracovníky krajských a

okresních výborů, se členy jejich orgánů i komisí; prostě s mnoha lidmi, z nichž každý má samozřejmě jiné zkušenosti, jiný názor a jiný přístup k řešení. Usnesení Českého ústředního výboru je jen základem, ze kterého lze vyjít, ale praktická realizace — to bude spousta složitostí, které musíme vyřešit.

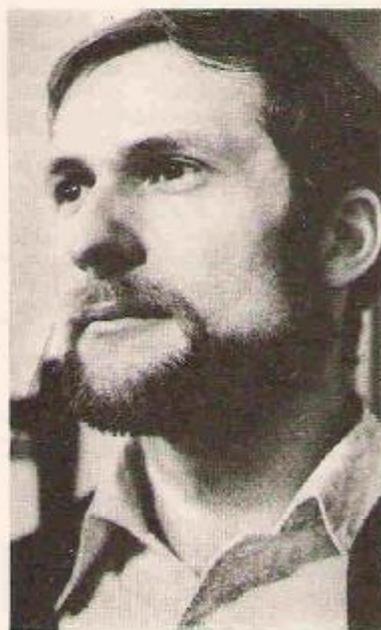
2. Jak už to bývá, čekám, že čas přinese problém zcela jiný, takový, o kterém se dnes nikomu ani nezdá. Ten bude jistě natolik závažný, že před ním budou muset ostatní problémy zatím ustoupit stranou. A protože i ten se však zdárně vyřeší, čekám, že mi mé toulky přinesou nějakou nehodu, která bude dokonalou záminkou malých popíchnutí a příprovidek na celý rok.

**PAVEL KAFKA — předseda
Programové rady**

1. Dotvoření Programové rady a systému její práce, protože úkolů je čím dál víc a bez pořádku to nikdy nelze nikam dotáhnout.

2. Budoucnost — a v té bych byl rád, kdyby mi zbylo víc času na to, abych se dostal častěji pod „modrou oblohu“ a ke sportu a abych si tak mohl, když už tolik propagujeme rozvoj ducha i těla, zamést před vlastním prahem.

**JAROMÍR KINCL — předseda
Redakční rady**

1. Nepochybně mnoho schůzek, ve kterých budu loudit zajímavé materiály pro náš časopis, ještě víc hodin prosezených nad rukopisy a zřejmě nejvíc ze všeho nocí, ze kterých se budu probouzet mírně orosen potem, že jsme už zase prošvihli nějaký ten výrobní termín. Jenomže tohle všechno patří k mé profesi už od věků.

2. Laskavý čtenář. Protože — jak o něm už psal Karel Čapek — je to tvor, který všechno zná a ví všechno, o čemkoliv píšu, neboť má všechna povolání. Jeho očím neujde žádná má chyba, neznalost, hota, ani klopýtnutí, přistihne mne při všem, co si nějak popletu nebo co on zná lépe než já.

**ING. JAN PLETICHA
— zpravodaj Metodické rady**

1. Je toho tolik, že momentálně nevím, čím bych vám měl z toho bohatého výběru zrovna posloužit.
2. Bohužel mne asi nemine nic z toho, co mne čeká.

**ING. PAVEL KOPEČNÝ
— předseda Mezinárodního kolegia**

1. V nejbližší době je to příprava a provedení rozdílových zkoušek instruktorů, kteří povedou v budoucnu akce v zahraničí, nebo naopak zahraniční partnery u nás. To pro mne mimo jiné znamená, abych připravil materiály a otázky řádně prostudoval, neboť jen tak mohu zkoušet druhé. Jinak nás — tedy Mezinárodní kolegium — čeká příprava programu na rok 1974, který chceme připravit ještě bohatší a pestřejší než dosud.
2. To je ve hvězdách a je lépe se nechat překvapit.

**ING. JAROSLAV NAJDEKR
— zpravodaj Metodické rady**

1. Jako zpravodaje pro vysokohorskou činnost mne čeká kontrola některých akcí této odbornosti a jejich hodnocení. Dalším úkolem je starat se o hospodářské záležitosti akcí CUV SSM a těch je víc než dost.
2. Pravděpodobně pronásledování a pak věčné zatracení od těch, které má činnost, hlavně pak pokud jde o druhou část mé funkce, postihne, protože peněz není nikdy dost.

**JOSEF TREML — náčelník
Rady táborových škol**

1. Několik zásadních úkolů. Předně dopracovat koncepci činnosti Rady táborových škol. Některé oblasti jsou už známé, ale celou věc je třeba dotáhnout až do konce. Dalším úkolem je obsazení Rady jednotlivými pracovníky — specialisty pro různé obory. Listopadové zasedání Metodické rady nám uložilo definitivně ukončit osnovy pro zimní Krajské tábornické školy. No a postupně bude Rada tábornických škol s velkým kolektivem odborníků přepracovávat všechny osnovy jednotlivých škol.

2. Jistě hněv a nelibost těch, kterým pošlu pozdě nějaké to zhodnocení, zprávu, vyjádření, či jinou písemnost. A protože písemnost bude v mé funkci hodně, počítám i s velkým množstvím nelibosti. Těše doufám, že to ale nějak přežiju.

IVAN SLAMĚNIK

— zpravodaj Metodické rady

1. Moje funkce mne staví do role jakéhosi „inspektora“. Jakmile jsem pověřen z tohoto titulu jet na akci, jsem nucen pozorovat, hodnotit, zaujímat kritická stanoviska a to ke všemu možnému, průběhem akce počínaje a hodnocením práce instruktorů konče. Na vlastní kůži jsem si již vyzkoušel, že je výborné stát se na jistou dobu účastníkem akce. Jednak má člověk možnost získat jiný pohled na věc a kromě toho dává příležitost vedení akce, aby popřípadě již dopředu mohlo splatit zpravodaj jeho kritické poznámky, které by se popřípadě mohly vyskytnout ve zprávě.

2. Jako řádový člen instruktorského sboru jsem pochopitelně nucen plnit všechny své povinnosti. Má pozice je však ztížena o to, že mne má vedení Instruktorického sboru jaksi při ruce a může tedy okamžitě podniknout nejrůznější sankce. Zatím se snažím nedávat jim příliš možnosti. Situace však bude jistě vypadat trochu jinak, až se ocitnu ve vedení akcí.

IVANA FABĚROVÁ

— tajemnice Metodické rady

1. Pokud vše dobře dopadne, tak především 365 dní tohoto roku.

2. Jednou měsíčně prosedět pár hodin ve společnosti dvanácti mnohdy „rozhněvaných mužů“.

s 3500 lůžek. V první fázi musíme zpracovat propagační materiály, které by daly členům základních organizací všechny informace o možnostech využití těchto zařízení. Mám na mysli průvodce, který by byl periodicky doplňován. V druhé fázi musíme připravit doplnění sítě turistických základů tak, aby-
chom členům SSM přiblížili i méně známá zákoutí naší krajiny a umožnili jim atraktivní činnost ve všech ročních obdobích.

2. Hodně práce — neboť staré přísloví praví „co vás čeká, to vás nemine“. To není fatalismus, ale s ohledem na první otázku aplikace jiné moudrosti, která říká „každý svého štěstí strážcem“. A to hodně? Ono je to jednak pravda a také to dobře vypadá. Ovšem zcela důvěrně — pracujeme proto, abychom žili a ne naopak, což by zrovna v oblasti zájmové činnosti bylo obzvláště paradoxní.

Ing. arch. SVÁTA SLÁDEČEK

— předseda rady tábornických zařízení

1. Práce — pokud se ovšem tento termín hodí pro oblast zájmové činnosti. A zejména práce s materiálním vybavením, které máme. Rozhodně toho nemáme málo — jen v CSR je 53 turistických základů s kapacitou 2250 míst, v užívání SSM je pak dokonce 76 základů

JAROSLAV HAVEL

— zpravodaj Metodické rady

V době uzávěrky naší ankety ho čekalo ještě několik nepřijemných dnů ztrávených na lůžku, protože nemoc se neptá, ale rovnou deptá. Všichni ale věříme, že ho nemine brzké uzdravení, které mu z celého srdce všichni přejeme.

Foto J. Kvíd

● STRUČNĚ

- Metodické listy počínaje tímto číslem mají novou redakční radu ve složení Pavel Vodenka, Jaroslav Kvíd, Hana Vočková, František Čálek, ing. Anna Bišofová, Jaroslav Weigel. Předsedou redakční rady byl jmenován člen Metodické rady pro pobyt v přírodě ČUV SSM Jaromír Kinec.
- Sekretariát ČUV SSM vyslovil poděkování Metodické radě pro pobyt v přírodě ČUV SSM za její záslužnou práci ve prospěch

SSM. V této souvislosti udělil jejím členům MUDr. Milouši Stárkovi, ing. arch. Svato-
pluku Sládečkovi, ing. Pavlu Kalkovi, Jaroslavu Havlovi, Ivaně Faběrové a ing. Janu Pletichovi Čestný diplom ČUV SSM.

- V říjnu se uskutečnilo již druhé jednání mezi SÚV a ČUV SSM o některých problematických otázkách jednotného postupu v oblasti zájmové činnosti v přírodě.
- Poslední lednovou nedělí se opětně uskutečnil Jizerská padesátka Memoriál EXPEDICE PERU. Přihlášky přijímá Lokomotiva Liberec, Jahlonecká 21, Liberec, a to nejpozději do 15. 1. 1973.
- Podle neoficiálních statistik prošlo akcemi oddělení zájmové činnosti ČUV SSM na

úseku pobytu v přírodě v roce 1972 přes 2000 účastníků.

- Ve dnech 9.—10. 2. 1973 se sešlo III. plé-
nární zasedání ÚV SSM, aby projednalo ně-
které otázky rozvoje tělesné výchovy, tu-
ristiky a branné výchovy.
- V září 1973 uspořádá Český svaz turistů
ve spolupráci s ČUV SSM I. cykloturistickou
expedici do Tunisu.
- Pod vedením Ivana Slaměnika a Vladimí-
ra Erbena se uskuteční v zimě 1973 nová
experimentální akce nazvaná „Projekt Jese-
níky“.
- Novým náčelníkem ústředních tábornic-
kých škol ČUV SSM byl jmenován Josef
Tremel.

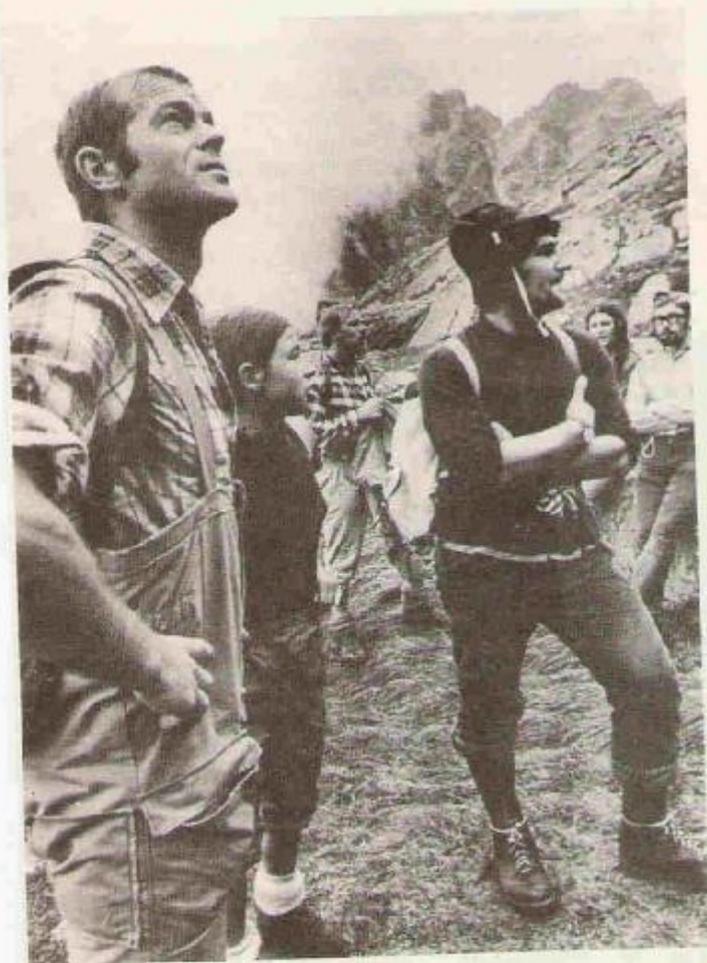

**NA
KOHO
TO
SLOVO
PADNE**

aneb

ROZPOČÍTÁVADLO PRO PĚT TÁBORNÍKŮ

Temokrát naše rozpočítávadlo ukázalo zcela nesmlouvavě na Josefa TREMLA, náčelníka rady tábornických škol ČUV SSM. A protože jsme byli zvědaví co nového přijde s novým náčelníkem, položili jsme mu za vás několik otázek. Nerozmlouvali jsme pravda tak, jak by se slušelo — pod modrým nebem či na zasněžené pláni, ale přesto se domníváme, že mezi příštími řádky občas zavoní příchodem léta i nápovědí všech tábornických radostí i slasť.

Vysokohorská UTS—72

Foto J. Kvíd

Do vaší kompetence patří turistika zimní, letní, vodácká i vysokohorská. Na jednoho člověka je toho dost, myslíte, že to všechno zvládnete?

Kdybych se narodil v době Ludvíků, byl bych asi mušketyrem, kdybych se narodil dnes, patrně bych chtěl být kosmonautem, ale protože jsem se narodil v roce 1944, stal jsem se tělocvikářem. V rámci studijní přípravy na toto bohužel povolání jsem holdoval s partou dobrých přátel studijní specializaci, s tehdy hrdým názvem turistika. Generálem tehdejší turistické specializace nebyl nikdo jiný než dnešní předseda ÚV ČTO dr. Hlaváček. Uvedená fakta jistě zaručují, že bych jmenovanou škálu měl zvládnout. Vše ale není tak jednoduchá, jak se na první pohled zdá. Pod pojmem zvládnout nelze v tomto případě hledat jen praktické dovednosti ve jmenovaných oborech, ale i schopnost koncepční teoretické práce. To by bylo nad síly jednoho a proto na tuhle práci „mám lidi“. V rámci RTS bude na každou činnost jeden specialista, navíc budou pracovat odborníci pro příbuzné obory a nedohledné pole externích expertů. V současné době ještě stále věřím, že s uvedeným teamem zvládneme mnohem víc.

Které z těchto turistik nejvíc fandíte? Nebudete ji příliš protěžovat?

Protože vím, že mezi čtenáři tohoto občasníku, někdy až pravidelníku jsou zarputilí vyznavači jen jedné z uvedených forem, musím tuto odpověď obzvlášť promyslet. Ale abych neurazil, fandím všem. Domnívám se, že ten kdo poznal všechny zmíněné formy turistiky, těžko by mohl některou z nich označit za lepší nebo přitažlivější. Každá z nich má své krásy a půvaby, jsou vždycky spojovány pobytem v přírodě a skoro vždycky dobrou partou.

Kdybyste měl charakterizovat svoji funkci — řekl byste, že je organizační, řídicí nebo inspirující?

Odpověď je zatím dost obtížná. RTS se v současné době formuje, hledají se vhodné typy pro jednotlivé funkce. Určité představy o své práci mám, jejich oprávněnost prověří teprve konkrétní práce. Mám-li tedy charakterizovat svoji funkci, vzal bych si od každého trochu.

Přišel jste už s nějakými novými nápady? Nebo si je teprve připravujete?

RTS by měla být zárukou vysoce kvalitní výuky na všech druzích tábornických škol. Z tábornických škol vycházejí noví instruktoři a na jejich úrovni závisí způsob realizace pobytu v přírodě v rámci SSM. K dosažení kvality ve výuce je třeba zajistit mnoho věcí.

Předně je nutno vypracovat systém návaznosti jednotlivých stupňů škol ve stejné specializaci. Další úkol je postihnout případnou návaznost mezi školami různých specializací a stanovit požadavky na rozdílové zkoušky. K zajištění těchto faktorů je třeba mít připravené solidní osnovy, materiální vybavení, skript a t.d. Nápadů je hned řada a to jsou ty, které je nutno řešit urychleně. Do budoucna se počítá s neustálým zkvalitňováním výuky na školách, se zavedením nových předmětů na některých typech škol. Chcete prozradit některý nový nápad? Nejnovější snad je, že se RTS bude snažit mít stále nové nápady.

Jaké nároky máte na své spolupracovníky?

Už jsem se zmínil, že RTS se teprve formuje. Řada lidí (rozuměj instruktorů i expertů) se ještě nevyjádřila. Z toho důvodu musí být moje odpověď velice příjemná, v krajním případě neutrální. Kdybych už teď vyzradil, že šestnáctihodinové maratony Bobse Stránského a jeho vedení IS jsou jen sbírání bylinek, proti poměrům v budoucí RTS, ještě by mohli odřít.

V zásadě si myslím, že všichni děláme tuto práci dobrovolně, ve svém volném čase. Z toho vyplývá, že si máme vycházet vstříc, aby nám zájem o tuto práci vydržel co nejdéle.

ROZPOČÍTÁVADLO PRO PĚT TÁBORNÍKŮ

Jak a čím chcete získat nové zájemce o turistiku? Co od nich budete chtít a co jim můžete na oplátku slíbit?

Myslím, že lidé se dají získat něčím co je zajímavé, netradiční. Pochybuji, že bychom dnes někoho nalákali na rázování krajinou s oplechovanou holí, něco ve stylu Klubu českých turistů. Tím nijak nechci zlehčovat tyto způsoby turistiky, domnívám se ale, že dnešní mladí lidé mají jiné, náročnější představy o pobytu v přírodě. Je třeba stále připravovat akce „které tady ještě nebyly“. Kombinace několika způsobů lokomoce (např. vodácké putování a vysokohorská turistika), kombinace několika forem pobytu v přírodě (např. letní putování a vodní lyžování na některé přehradě) — to je jen namátkou několik možností. Bylo by velmi ošidné lákat zájemce o pobyt v přírodě jen na atraktivní akce. Neustále by stouply nároky na výjimečnost akcí, ale nevytvářel by se žádný vztah k věci. Je tedy třeba hledat optimální způsob získávání nových zájemců o pobyt v přírodě. Slíbit jim mohu mnoho překrásných zážitků v přírodě, pevné zdraví, dobrou tělesnou zdatnost, přátelům mohu, aby toto všechno získávali v co nejlepší partě.

Jaké pracovní starosti i radosti vás v nejbližší době očekávají?

Podzim mi jich připravil pěknou řádku. Předně jsem občas nucen připravovat se na zkoušky z pedagogiky, psychologie a marxistické filosofie v rámci postgraduálního studia na FTVS. Kromě toho v potu tváře tvořím postgraduální práci na téma — Volný čas a tělocvičná aktivita studentek střední školy. Další série různých povinností vyplývá z toho, že jsem byl přeložen ze střední ekonomické školy na gymnasium. Hledám, vyptávám se, okukuji, občas se i něco dozvím — to je můj momentální styl na škole. Stojí to ale dost času.

Práce v Metodické radě ČÚV SSM, RTS, povinnosti instruktora, který „vlastní“ tři odbornosti; v místě bydliště člen různých tělovýchovných komisí, lyžařský instruktor pro tři nebo čtyři organizace.

To jsou v podstatě moje hlavní podzimní radosti a starosti. Zatím stále doufám, že se dokážu se všemi vyrovnat. Co mě čeká v letošní zimě, ve které jsou očekávány nejméně dva metry sněhu, to si netroufám ani představit.

Rekněte upřímně, ba přímo co nejupřímněji — jak si představujete svou ideální dovolenou?

Protože jsem kantor, dovolím si svoji dovolenou označovat jako prázdniny. Když ideální, tak aby jich bylo aspoň dva roky. Ani bych k tomu nic víc nepotřeboval. Bohužel vím, že takové lákadlo mohl vymyslet jen pan Verne, nám se něco podobného nemůže nikdy povést. Musím tedy počítat jen s těmi 2 měsíci. Mají-li být ideální, pak bágl na záda, džíny, nějakou tu valutu do kapsy a autostopem nebo jiným příjemným a zajímavým způsobem kamkoli. To může trvat libovolně dlouho, ale tak, aby mi zůstal týden, který strávím s ženou a dvěma dcerami na malé chatě na Českomoravské vysočině. Tam se jen povaluji, žtu a občas plavu. Recept není nijak zvláštní, ale všele doporučuji. Budete potom do práce jako lvi.

Náš rozhovor sice skončil, ale rok teprve začíná. Čeká nás pěkná řádka dní a je jenom na nás, abychom v nich dovedli společně s Josefem Tremlem a jeho spolupracovníky uvést v život všechno to, co je zatím jenom na papíře. Nepochybujeme, že se to povede, ale pro jistotu přejeme do začátku — zlomte vaz!

GYMNASION

EXPERIMENTÁLNÍ AKCE ČÚV SSM III. ROČNÍK TÁBORNICKÉ STŘEDISKO LIPNICE

Byli to právě staří Řekové, kteří přivedli na svět Gymnasion instituci, která si ve své době předsevzala propagovat souhrn ducha i těla.

Oni první zde užili slova MUSIKÉ, jež nemělo ani zdaleka ten smysl, který má pro nás dnes slovo „hudba“.

MUSIKÉ postupně zahrnovala vše co přispívalo ke kultuře mysli, jako GYMNASTIKÉ zahrnovalo vše, co se týkalo vývoje těla.

Na TOMTO principu vznikl i tento novodobý Gymnasion, který se tentokrát uskuteční již ve svém III. ročníku na legendární Lipnici

v I. běhu 30. 6.—14. 7. 1973

v II. běhu 28. 7.—11. 8. 1973.

Hlavními aktéry této velké originální prázdninové hry pro dospělé budete VY a na Vás záleží jak ji zahrajete.

PROGRAM:

V prvním běhu se vedle tradičního nočního cyklistického kriteria, proslulých VIGILÍ, plavání, softbalu a ragby objeví řada novinek — např. nová hra RINGO, ŠERM, VODNÍ PÓLO, JAZZGYMNASTIKA, večer pro HOMÉRA, KINOAUTOMAT, průřez muzikálem, HAIR, LUKOSTŘELBA, LIPNICKÉ KASINO, VOLBA AFRODITĚ atd.

Ve druhém běhu (28. 7.—11. 8. 1973) se objeví hit předešlých ročníků Hledání příběhu do Lipnické čtanky, softball, cyklistika, jízda na koni, bowling, judo, dřevorubecké závody GALGARY, tzv. PRVNÍ VEČER SMĚŠNÝCH LÁSEK, ZKOUŠKA VODOTRAPICŮ, PSYCHODRAMA a další.

Cena: 360 Kčs (včetně dopravy, ubytování a stravování).

Přihlášky: přijímá oddělení zájmové činnosti ČÚV SSM, Praha 1, Gorkého nám. 24 nejpozději do 15. 2. 1973. Přihlásit se může každý ve věku od 18 do 29 let. Vyrozumění o zařazení spolu s dalšími pokyny obdrží přihlášení nejpozději do 10. 3. 1973.

GYMNASION

TÁBORNICKÝ A - Zet

Ačkoliv Metodické listy čtou sami zkušení Zálesáci, jakož i závodníci, zásněžníci a záhorníci, dostává se náš časopis i k širšímu okruhu čtenářů, kteří tolik zkušenosti s pobytem v přírodě nemají. Kromě toho se domníváme, že každý instruktor ovládá dobře spíše jen problematiku svého oboru a není si příliš jistý ve sférách „konkurenční“ činnosti. Ostatně skleróza řadí, z našich hlav se vytrácejí i zkušenosti těžce nabyté v tábornických školách a neškodí si je proto občas připomenout. S novým ročníkem tedy otvíráme i nový seriál, ve kterém se během roku zastavíme u základních pojmů, spojených s pobytem v přírodě. Nebudeme předkládat obsáhlý abecední seznam hesel, k tomu poslouží výborná Vosátkova Encyklopedie, chceme se jenom zmínit o některých důležitějších problémech, které se naší činnosti týkají; osvěžit vám některé poznatky a popřípadě ty zkušené přinutit k zamýšlení nad některými otázkami a k publikování jejich názorů. Stránky Metodických listů budou otevřeny každému, kdo se chce o své zkušenosti podělit s ostatními. Hesla budou řazena spíše podle vzájemné souvislosti, než podle abecedy a většinu pojmů tedy najdete pod jiným písmenem, než pod kterým byste je hledali v naučném slovníku. Někdy se nevyhneme tomu, že se dotkneme problematiky, již nejednou probírané. Bude to jednak proto, že mnozí čtenáři starší čísla nemají, jednak proto, že se budeme snažit o ucelený souhrn rad a pokynů. Neděláme si nárok na to, že budeme hlásat nevyvratitelné pravdy, budeme uvěřit jen subjektivní názory pisatelů, se kterými nemusi každý souhlasit. Seriál zahájíme heslem, které byste asi hledali pod O, ale které pro svou důležitost patří na čelné místo.

Boty. Část výstroje, která je snad nejvíce namáhána a jejíž špatný výběr také nejcitelněji poznáme. V horách nás nevhodná obuv může přímo ohrožovat na zdraví i životě. Jenom připomínáme zásadu, která se týká všech druhů obuvi — používáme pouze vyšlápnuté boty. Ty nové, tlačící, nám mohou zkazit

Foto B. Novotný

i tu nejhezčí túru. Pomineme-li boty lyžařské, které jsou úzce speciální, a o kterých píšeme jinde, můžeme obuv rozdělit podle použití, nebo podle typu. Do běžného terénu volíme obuv podle délky túry a podle počasí i roční doby. V horách nosíme v každé roční době těžké boty, které chrání a zpevňují kotník, a které musí mít vhodný materiál i vzor podrážky. Na lezení se používají lehké boty s přílnavou podrážkou — lezečky. Na lodí nám obuv především chrání nohy před poraněním, když musíme vstoupit do vody. Někteří vodáci používají holinky, které udrží nohy v suchu, ale při nedobrovolné koupeli často uplavou. Kromě toho při kleku v lodí slalomového typu musíme mít volné kotníky. Tenisky jsou pro svou láci hodně používané a můžeme je vidět i na horských túrách. Hodí se však jenom pro sport, pobyt v táboře a do lodí, kde jsou dokonce výhodné i starší s proklubaným palcem, ze kterých pouhým sklopením nohy vylijeme vodu. Při dobrém počasí a na kratší túry je mnohem lepší používat boty, které náš průmysl uvedl na trh v předminulém roce pod názvem Safari. Mají dost odolnou podrážku s vhodným vzorkem, pevně přišitou, a dobře vypracovaný svrsek. Také cenově jsou přístupné. Doporučuji jen vyměnit molitanové vložky za kožené, nebo z jiného prodyšného materiálu. Osvědčily se i jako lezečky. Do těžkého terénu, do bláta a sněhu používáme těžší boty, ze kterých jsou nejrozšířenější pohorky, kterých je na trhu mnoho typů různého provedení i ceny. Lakované typy jsou snad vhodnější do sněhu, na nelakovaných není zase hned znát každý šrám. Vzorek podrážky je u všech typů zhruba stejný, jeho nevýhodou je ovšem nedobrovolný sběr geologických vzorků. Pohorky se švy na patě se většinou brzy pá-

rají, slabé háčky šněrování, které se lámaly, snad už byly staženy z výroby. Jinak jsou to boty do psoty i sloty, které při správném zacházení hodně vydrží a ve kterých máme bezpečný pocit. Při nezvyku snad může někomu vadit větší váha. Druhé těžké boty, používané v našich poměrech, jsou kanady. Jejich majitelé je buďto mají z času, kdy stříhali metr — to je typ s vibrámy a chlopni přes horní část šněrování, nebo z různých starých zásob. V poslední době se objevily v obchodě nové kanady naší výroby, které bych každému vřele doporučoval. Jsou z nebarvené kůže, s podrážkou z měkké gumy s vlnovitým vzorkem. Nejprve se dělaly jednoduché, nyní jsou šity z dvojité kůže, takže se tak snadno nepromáčí. Jejich výhodou je také jazyk, přišitý až do ohbí nártu, takže při dobré impregnaci můžeme chodit v promáčeném sněhu, nebo vodě do hloubky 8—10 cm. Nevýhodou je poměrně měkká kůže a nedočištěné šněrování — v ohbí nártu nesmíme boty utahovat. Starší typy měly na špičce záševek, který snad chránil proti oděni boty, ale umožňoval rychlejší promáčení. Cena těchto kanad je jen polovinou ceny nejlacinějších pohorek — 140 Kčs. „Pionýrky“, které tvoří přechod mezi pohorkami a lehkými botami, nepovažuji za příliš vhodné, měkký svrsek nohu příliš nechrání a špatně vypracované švy jsou zdrojem mnoha puchýřů.

Celta je část výstroje, u které je výčet možných způsobů použití téměř neomezený. Ze dvou kosočtvercových nebo čtyř trojúhelníkových celt postavíme stan typu jehlan — k tomu byla celta původně určena. Můžeme také spojit více celt a postavit stan typu jehla, či dokonce dlouhý „tunel“. Z jedné kosočtver-

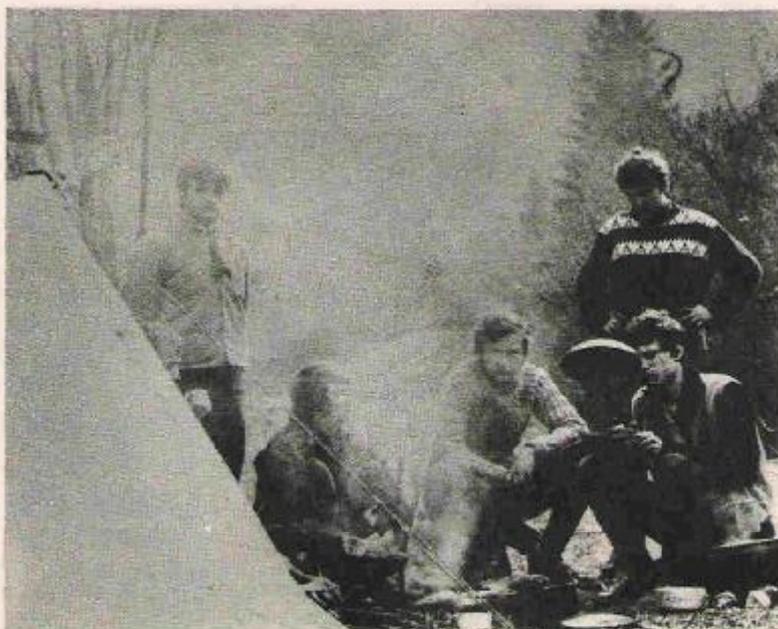

Foto J. Kvid

cové cely a kostry z větví zhotovíme stan zvaný hrobeček. Kromě toho můžeme z cely zhotovovat různé improvizované přístřešky. Pláštěnku vytvoříme pouhým přehnutím kratšího cípu, delší si přehodíme přes ramena a sepne, z druhého kratšího cípu vznikne kapuce. Při spaní pod širákem si celtu dáme pod sebe, při silnější rose nebo slabém dešti se s ní můžeme přikrýt. Poslouží nám k zhotovení improvizovaných nosítek nebo k nesení raněného na zádech. Je ještě mnoho dalších způsobů použití, závisí jen na fantazii a šikovnosti. Závěrem jen tip: Prodejny Sport prodávají nyní zlevněné cely tmavé khaki barvy za 75 Kčs.

Do čeho si zabalit výstroj — to byl název článku v druhém čísle našeho loňského ročníku, ve kterém O. Hein podrobně rozebíral různé typy ranců a rancčků, používaných suchozemci. My se nyní na tento problém podíváme očima vodáků. V úvahu prakticky připadá jediný druh zavazadla, lodní pytel, který je na našem trhu zhruba ve třech velikostech. Do největšího se sice vejde neuvěřitelná hora materiálu, ale není vhodný ani při přenášení (i když se prodává se snímáckými popruhy), ani při ukládání v lodi. Střední typ za 150 Kčs má také popruhy, mohou ho nosit i lidé bez vzpěračského tréninku a dá se dobře uložit i v nižších lodích. Za nejvhodnější na delší túry považují dva malé lodní pytle (60—75 Kčs), které se dají uložit i do lodi s pevným krytem, ovšem přenášejí se hůře než jeden loďák. Žádný

z lodních pytlů naší výroby není vodotěsný a ukládané věci musíme ještě balit do polyetylenových sáčků; máme-li dva loďáky, dáme do jednoho věci na spaní a rezervní oblečení, které zabalíme pečlivěji, do druhého, který budeme během dne rozbalovat, uložíme potřeby na vaření apod. Lodní pytel nesmíme naplňovat až k uzávěru, nedal by se pak dobře zašněrovat. Také při ukládání tvrdých předmětů, zvláště špičatých a s ostrými hranami, musíme být opatrní a dát je do středu pytle, aby neporušily vnitřní nepromokavou vrstvu. S laminátovými kajaky náš průmysl nepočítá a kajakáři jsou, pokud jde o loďáky, odkázáni na „lidovou tvořivost“. Budete-li si dávat šit lodní pytel, nesmíte zapomenout na jeden důležitý detail: vnitřní, nepromokavá vrstva musí být ušita asi o 5 % větší než vnější, plátěná, jinak by se snadno protrhla.

Při balení loďáku také dbáme, aby v pytli zůstalo dostatečné množství vzduchu, jinak by při eventuálním vykoupaní mohl klesnout ke dnu. U otevřených lodí je lépe všechny předměty, zvláště ty, které neplavou, k lodi přivázat. Spoléhat na to, že „necvakneme“, se nevyplácí ani na lehké vodě.

TÁBORNICKÝ A - Zet

Eva, pramáti, si nasadila fíkový list, zeptala se Adama jak jí sluší, a tím zahájila novou lidskou činnost — o b l é k á n í. Nebudeme se zabývat ani historií, ani tím, co je nového u Diora, ale podíváme se obecně na oblékání do přírody. Na rozdíl od obleků pro denní (popřípadě noční) život by všechno, materiál, střih i barva, mělo být podřízeno účelnosti. Paní Móda sice zasahuje i do této oblasti, ovšem z jejich výkřiků bychom měli přijímat jen to, co je skutečně lepší a ne jen módnější. Pokud jde o barvu, pak je v letním období lepší taková, ve které splyneme s okolím, tedy různé odstíny zelené, hnědé a kamuflážní vzory na součástkách oděvu vojenského původu. Na horách a v zimě jsou z bezpečnostních důvodů zase lepší pestré barvy. Materiál na svrchní oblečení volíme pevný, nepromokavý, ale prodyšný. Svetry jsou nejlepší vlněné, prádlo bavlněné nebo v zimě vlněné. Stará zásada — raději lehčí části oděvu, ale ve více vrstvách, nám umožňuje regulovat oblečení při změnách počasí. Se zhoršením počasí musíme při delších túrách prakticky počítat vždy a podle toho se tedy vybavit. Střih oblečení závisí na osobních zvyklostech a vkusu. Musí nám však umožňovat volný pohyb a přitom nás dostatečně chránit před chladem, vlhkem i před drobným poraněním, např. od větví. Zapínání je vhodnější na knoflíky, nejlépe kryté, které je chrání před utržením. Pokud máme zapínání na zip, je lepší zip silnější, který není tak choulostivý. Další otázkou je upravenost. Je jasné, že po týdenním pohybu „v divočině“ nemůžeme vypadat jako ze škatulky, ovšem řídit se názorem, že čím otrhanější a špinavější, tím větší zálesák, rozhodně není správné. Musíme si uvědomit, že se cestou ven i při návratu pohybujeme mezi lidmi, kteří mají na sobě třeba svůj nejlepší oblek a v plné tramvaji by mohli získat stopy našeho pobytu v divočině.

PAVEL VODENKA

SAKURA PUTUJE ZEMÍ VYCHÁZEJÍCÍHO SLUNCE

Foto autor

Cestovali jsme autostopem asijskými zeměmi už přes pět měsíců. Náš hlavní cíl ležel však za mořem v Japonsku. V Singapuru jsme se tedy nalodili na polskou nákladní loď, která nás vezla přes Bangkok a Hongkong do Jokohamy.

Hlavním úkolem naší čtyřlenné výpravy byla propagace československého pavilonu na Světové výstavě EXPO 70 v Ósace. Ve všech zemích na trase jsme se scházeli s novináři, většinou však z naší iniciativy. V Japonsku byla ale situace jiná. Ani jsme netušili, že japonské sdělovací prostředky sledují naši cestu už od startu v Praze a že o našem autostopářském výkonu se čas od času v Japonsku píše a vysílá. Proto jsme byli poněkud překvapeni a to ještě než jsme zakotvili v jokohamském přístavu. Naše loď musela čekat celý den dosti daleko od břehu na povolení vstupu do přístavu, když — brzo ráno — zabušil na dveře naší kajuty čtvrtý důstojník a vzrušeným hlasem oznámil, že v jídelně na nás čekají japonští novináři, kteří přijeli motorovým člunem. Pokládali jsme to zprvu za povedený žertík, zcela přiměřený osobě čtvrtého důstojníka — lodního špýrmaře, a rozhodli se v klidu dospát do studeň. Když však o chvíli později přišel ještě jednou sie-

ward, vstali jsme a nakoukli do jídelny. Seděli tam tři Japonci a brousili si tužky. Slo do tuhého. Dva byli opravdoví novináři, z třetího se vyklubal mladý cestovatel, který před časem prošel pěšky napříč Spojenými státy a tlačil přitom před sebou nákupní košíček ze samoobsluhy se svými věcmi. Ten tu fungoval jako uvírací výbor za čundráky. Novináři nás důkladně vyzpovídali, trvalo to dvě hodiny a během rozhovoru se pak Akira z Mainiči Šimbun nevědomky a zcela neuvěřitelně posreslil kulíčkovou tužkou, hlavně na nose, čele a uších. Sotva tato skupinka odjela, přijeli televizní reportéři, kteří nás proháněli v batohy po palubě, nutili nás ukazovat si kamsi do mlhy, kde prý je Jokohama a hrát a zpívat na kytaru. Naše nbrovské batohy vzbudily u nich velký dojem a obdiv, přičemž netušili, že jsme do nich v rychlosti nacpali polštáře a peřiny, protože jsme neměli ještě sbaleno.

Druhý den jsme opustili poběžnou loď a pracovníci Československého velvyslanectví nás odvezli do blízkého Tokia. Dva dny jsme strávili v tomto prudce pulzujícím velkoměstě, lidském mraveništi a největší vesnici světa. Ten poslední přívlastek se Tokiu dává,

protože 85 % z celkového počtu 11,5 milionu obyvatel bydlí v drobných dřevěných domečcích. Naším cílem byla ovšem Světová výstava v Ósace a tak jsme třetího dne Tokio opustili. Plánovali jsme, že odjedeme 400 km autobusem na jih do starého historického města Ise a odtud půjdeme takzvaný „pěší propagační pochod“ (čili: PPP) přes hory 180 km do Ósaky.

Tiskový tajemník naší ambasády nás informoval, že k našemu odjezdu z Tokia přízval zase nějaké novináře a že podobně akce startují vždy z Nihombaši na začátku populární třídy Ginzy. Na Nihombaši jsme se opravdu ocitli uprostřed klubka reportérů, kterým jsme poskytli několik původních interview, zatímco nám batohy těžký na zádech. Vyzvání halekáním nedočkavých reportérů se konečně radíme do čtyřstupu a vyrážíme směrem na Ginzu. Ta je každou neděli uzavřena pro automobilový provoz a slouží za korzo. Vpadli jsme sem jako vítané zpestření nudy nedělního odpoledne. Lidé nám mávají, hordy fotoreportérů se snaží ulovit atraktivní záběry a co chvíli přejede televizní mikrobus, z jehož okenka je vyvěšen kameraman. Už nám té slávy připadá trochu moc a tak přidávame ostře do

kroku. Po hodině jsme relativně osaměli a vyvstal problém, jak se z tokijské metropole dostat na místo, kde by se už dalo stopovat. S překvapením zjistujeme, že plán Tokia a automapu Japonska zapomněl Prták na ambasádě. Tiskový atašé, který by nám mohl poradit, se kamsi vypařil, ale už byl rád, že nás má z krku. Nezbyvá než se doptat.

Domlouvání je v Japonsku velmi obtížné. My jsme samozřejmě japonštinu neovládali a doufali, že se dorozumíme anglicky. Japonci se angličtinu ve školách učí, přesto mluví dosti špatně — nejsou na cizí jazyky nijak nadaní. Ještě ke všemu nedovedou vyslovit hlásku „l“ a fíkájí „r“. Podle jim dělá i výslovnost dvou souhlásek vedle sebe a tak mezi ně vkládají samohlásku, nejčastěji „u“. Z anglického mléka „milk“ se rázem stane „miruku“ a podobně. A lašičte síl! Jinak ovšem Japonci hovoří dost rychle, brebentí páté přes deváté a pranic jimi nevíadí, že nerozumíte. Říká se, že jejich přílišná upovídanost je jednou z příčin, proč se dožívají tak dlouhého věku.

Nakonec jsme tedy směr zjistili a městskou dopravou museli urazit téměř 50 km, než jsme se dostali na volnou silnici z Tokia. Popravdě řečeno, neměli jsme vůbec ponětí, jak se nám v Japonsku bude stopovat. To, co jsme se o autostopu dozvěděli, nebylo příliš povzbudivé. I na našem velvyslanectví nás přesvědčovali, že autostopem to v Japonsku nepůjde, že tu autostop neznají a nikdo nám nezastaví. Ale vycházeli jsme z přesvědčení, že kde jezdí auta, tam musí existovat i stopík. A v Japonsku je těch aut víc než dost. Tebaže se už stmívalo, provoz byl značný. Rozdělili jsme se na dvojice, domluvili si sraz na poště v Ise a zvedli palec v mezinárodním symbolu autostopu. První auto vybočilo z proudu asi po dvou minutách, další ihned následovalo. Japonsko se ukázalo být autostopářským rájem. Hustá frekvence na hlavních silnicích zaručuje, že nikdy dlouho nečekáte. Tebaže spousta japonských řidičů skutečně autostop nezná, ochota pomoci cizincům je nesmírná. Někteří se sice snažili zavést nás na nějaké nádraží, ale většinou pochopili o co jde a dokonce si zajížděli pár kilometrů, aby nás vyvezli na výpadekku, pomáhali nám při zastavování dalších aut, zvali nás na Coca-cola, koupili nám novou automapu, zkrátka 400 km do Ise jsme urazili během noci.

Z Ise do Ósaky jsme si naplánovali „pěší propagační pochod“ kvůli televizním pracovníkům, kteří nás měli sledovat. Nakonec — a snad i naštestí — jsme šli sami. Trasa vedla po okresních silnicích, vyhýbala se velkým městům a překonávala několik horských hřebců. Byl to ten nejlepší prostředek, jak poznat tuto část Japonska. Někdy jsme sice proklínali nás „PPP“ do horoucích pekel (čestina má ostatně dost kleteb začínajících právě na P), protože nám vadilo přílišné vedro (kolem 36 stupňů), velmi vysoká vlhkost vzduchu (asi 80 %) i těžké batohy. Často také pršelo, ale v dešti teplota neklesá, pouze vlhkost vyleze na 100 %. Takové je zkrátka japonské léto.

Příhod na pochodu bylo dost. Jednou k polední jsme už byli unaveni, přišlo u tak jsme se rozhlíželi po nějakém přístřešku. Pár metrů od silnice stál dřevěný rozestavěný domek, bez oken, bez dveří, ale se střechou. Rozložili jsme tam spací pytle a během čtvrti hodiny jsme nevěděli o světě. Jenomže svět věšel o nás, protože nás probudil zvuk rezavého dříví. Dva Japonci přišli „nás“ domek dostavovat. Chovali se velmi tiše, ohleduplně nás obcházel a hlavně nevyhodil nás, jak by se dalo čekat a jak by se stalo asi u nás. Lindy jsme zase přišli pořádně vyhládlí do malíček vesnice. Byla tu samoobsluha s potravinami, kde jsme si však nevěděli s výběrem rady. Díky perfktní obalové technice a nám nesrozumitelným japonským znakům jsme nemohli najít nic, co by připomínalo jídlo. Tyčka se tedy obrátil na prodavačku a ukazoval, že chceme „ham — ham“ „A — ham-ham“, pronesla žena chápavě a přinesla balíček, kde bylo

SAKURA PUTUJE ZEMÍ VYCHÁZEJÍCÍHO SLUNCE

anglicky napsáno „ham“. Jenomže to stejně nebyla šunka, ale její japonská kyselohověká odrůda. Po masu to však vonělo, takže situace byla zachráněna.

Japonsko je hrozně drahá země. Ceny jsou na úrovni západních kapitalistických států. Zatímco všude jinde v Asii jsme si s našim rozpočtem 2 dolary na osobu a den žili docela slušně, v Japonsku tato částka stačila na jedno vydatné jídlo v restauraci. A tak jsme většinou kupovali potraviny v obchodech. Během času jsme objevili tajemství obalů, začali rozuzlovat, jak vypadá chléb, sušenky, sýry a ryby a orientovat se i v cenových relacích. Čím zapadlejší krámk, tím nižší byly ceny. Přesto jsme se převážně živil jen chlebem (pečou zde dobrý bílý mazaným majonézou, někdy jsme si k tomu dali tu podivnou šunku, nebo sýr, kterých tu však velký výběr nemají). Vůbec je zajímavé, že až do druhé světové války Japonci jedli jen rýži a ryby. Nyní, co se naučili ve větší míře konzumovat také mléčné výrobky, obiloviny a bílkoviny, je národ nejen zdravější, ale celá mladá generace je o hlavu větší než jejich otcové.

Občas jsme samozřejmě zašli do levné jídelny na teplé jídlo. Tyčinkami jsme se naučili jíst v Malajsi, takže jsme potíže neměli. Výběr byl také jednoduchý. Před vchodem do každé hospody je, místo jídelníčku, velká vitrina s vystavenými jídel vyroběnými pu-chopitelně z umělé hmoty. Vše je krásně barevné, lákavé, je u toho i cedulka s cenou, a tak stačilo obsluhující personál vyvést před vitrinu a ukázat na požadovaný pokrm. Nejčastěji jsme se živil rýží a sytými nudlovými polévkami, kterých Japonci vaří několik druhů. Později jsme přišli na chuť i syrových rybám, ze kterých jsme původně měli strach. Ryba nejde totiž tak docela rovnou z moře na stůl, ale je předem máčena v nějakém nálevu a vždycky podávána ve větší kuličce rýže. Nakonec jsme jedli všechno: bambusové výhonky, hlemýžď, opékané sepie, sušené chobotnice. Jen maso málokdy — to je v Japonsku nesmírně drahé.

V japonských restauracích vládou podivné mravy. Můžete zde všechno fňkat, popotahovat, přehnaně mlaskat, srkat, uplívovat — nikdo se nad tím nepozastaví, a každý se chová stejně. Běda ovšem trpíte-li rýmou a rozhodnete se ve veřejné místnosti vysmrkat do kapsníku. V tom okamžiku na vás spouští opovržlivé zraky všech přítomných a vám nezbyde, než se se svým barbarským zvykem odpírat do ústraní. Ledá byste byl hrđina a po celou dobu rýmy statečně a hlasitě popotahoval.

Nejen jídlo, ale i ubytování je v Japonsku drahé. Hotely jsou zde dvojího druhu: evropského typu a tradiční ryokany. Ani v jednom nejde cena za lůžko pod 8 dolarů za noc, spíše je vyšší. V ubytovnách pro mládež, jejichž síť je hustá, se dá přespat levněji (1–2 dolary), ale přihlásit se musíte už odpoledne. My jsme spávali zcela jednoduše pod širákem v lese nebo vedle silnice a při pobytu v městech v zákoutí nádraží, což je tu zcela běžné a nikdo se nad tím nepozastavuje. Při nocležích venku bylo pouze nepříjemné, že nás ožirali komáři, rojící se z četných rýzových polí.

Pátý den našeho PPP jsme dorazili na EXPO. Uvítání u bran výstaviště bylo mo-

Slavnostní průchod Ginzou

hutně a velkolepě. Na EXPO jsme pak strávili nějaký čas prohlídkou a odpočinkem. Následkem toho, že mezi návštěvníky bylo „Nejaponců“ mizivě procento, stávali se Evropané a Američané, zkrátka „lidé s velkým nosem“ středem zájmu. Začalo to vědecky nevinnou žádostí o autogram ze strany nějakého školáka, ke kterému se připojili další a za chvíli byl sroven dav. Nasledovaly společné fotografie, předávání adres, familiérní zkoušení, zda fousy jsou pravé a drží, zkrátka pólhodinka bláznivce v nitru skrumáže.

Po skončení EXPO jsme strávili v Japonsku ještě šest nocí. Překřížovali jsme jej autostopem od Kjúšú až po Hokkaido, vyšplhali se na Fudžijamu, navštívili mnoho historických památek a toužili se národními parky. Japonskem jsme byli nadšeni. Získali jsme tu mnoho nových přátel. Při příjezdu jsme byli upozorňováni, že Japonci jsou sice k cizincům zdvořilí, ale zachovávají si chladný odstup. Pozvání do rodiny je prý možné jen po delší přátelské známosti. Bylo

to jinak. Japonci nejsou chladní, ale přehnaně ostycheví. Podaří-li se vám tuto bariéru nějakým způsobem prolomit, promění se Japonec ve veselého a pohostinného přítele. A autostop je na lámání bariér jako stvořený. Často jsme byli zváni lidicem na jídlo, pít i domů na nocleh. Několikrát jsme toto pozvání přijali a strávili noc po japonsku včetně koupele ve veřejných lázních „ofuro“ a tradiční večeře u domácího krbu zalévané někdy až přílišným množstvím piva a „sake“. Neboť Japonci nejsou rozhodně asketové.

Pobytem v Japonsku jsme skoučili svoji devítiměsíční pout, na které jsme urazili 48 900 km a stopli si 497 aut. Viděli jsme mnoho exotických zemí, bohatých i chudých, zažili spoustu příhod, seznámili se se zajímavými lidmi různých barev a pletí. Všude jsme se cítili dobře, přesto se nám neustále stýskalo po domově. A tak můžeme z vlastní zkušenosti potvrdit, že staré české přísloví: „Všude dobře, doma nejlíp“ je hluboce pravdivé.

ZDENĚK THOMA

Z chrámů v Nikko

METODICKÉ LISTY pro pobyt v přírodě — pro vnitřní potřebu SSM vydává oddělení zájmové činnosti ČUV SSM. Adresa redakce: ČUV SSM, oddělení zájmové činnosti, Praha 1, Gorkého nám. 24. Řídí redakční rada, odpovídá předseda redakční rady Jaromír Kincl. Grafická úprava Jaroslav Weigel, Tisk JPSM Brno, Křovdlova 22. Č. z. 479/72.